

המכללה האקדמית כנרת בעמק הירדן, מכון כנרת ע"ש דן שומרון
לקשרי חברה, ביטחון ושלום ואגודת חוקרי צבא-חברה בישראל

מתכבדים להזמין אתכם ל:

כנס כנרת השני לאגודת חוקרי צבא חברה בישראל

תוכנית המושבים וההרצאות בכנס

ימים רביעי-חמישי, 11-12 בדצמבר 2013
ח' - ט' בטבת תשע"ד

Le Bureau
ליאו ברנט

המכללה האקדמית
כנרת
בעמק הירדן

לפרטים והרשמה: 1-800-20-90-20 | kinneret.ac.il

המכללה האקדמית
כנרת
בעמק הירדן

אגודת חוקרי
צבא-חברה
בישראל

מכון כנרת
ע"ש דא"ל דן שומרון

09:15–08:30: התכנסות, רישום וקבלת פנים

09:30–10:30: מליאת פתיחה

הנחייה:

ד"ר זאב דרורי, יו"ר מכון כנרת ע"ש דן שומרון ומנכ"ל המכללה האקדמית כנרת

ברכות:

אלוף (מיל') אילן בירן, יו"ר הוועד המנהל, המכללה האקדמית כנרת
 פרופ' שמעון גפשטיין, נשיא המכללה האקדמית כנרת
 ד"ר ראובן גל, יו"ר אגודת חוקרי צבא חברה בישראל, עמית מחקר בכיר מכון כנרת
 ע"ש דן שומרון, המכללה האקדמית כנרת

הרצאת פתיחה:

הסופר, א.ב. יהושע, הצבא בחברה רב-תרבותית

10:45–12:15: מושב א'

101. פעילות צבאית בסביבה אזרחית – היבטים תיאורטיים
 מושב מיוחד לרגל צאתו של הספר "היבטים סוציולוגיים ופסיכולוגיים של פעולת
 הצבא בתווך אזרחי". בעריכת מיטל עידן יונה
 יו"ר: מיטל עידן-יונה, צה"ל

משתתפים:

אייל בן ארי, מכון כנרת ע"ש דן שומרון, מיטל עידן-יונה, צה"ל: פעילות צה"ל בתווך
 אזרחי
 איתן שמיר, אוניברסיטת בר אילן: התמודדות עם יריבים לא-מדינתיים
 רוני טיארג'אן אור, צה"ל, מיטל עידן-יונה, צה"ל, רינת משה, צה"ל: מוסר וערכים לאור
 המלחמות החדשות
 טליה גרין, אוניברסיטת חיפה: פעילות צבאות אחרים בתווך אזרחי – לקחים מצבאות
 המערב

102. "פוליטיקה ואידיאולוגיה בשדה הקרב ומחוצה לו"
 יו"ר: שאול קמחי, המכללה האקדמית תל חי

משתתפים:

שלמה צדוק, חוקר עצמאי: תפקיד צבאי, אופי המלחמה וגיבוש זהות פוליטית-
 אידיאולוגית של אנשי צבא
 אייל פסקוביץ, אוניברסיטת חיפה: מעורבותו של אמ"ן בסוגיות פוליטיות שבמחלוקת
 עמירם אורן, גיאוגרף עצמאי, קובי מיכאל, אוניברסיטת אריאל: הפיקוח האזרחי במימד
 הטריטוריאלי של הביטחון
 שאול קמחי, המכללה האקדמית תל חי, אסא כשר, אוניברסיטת תל-אביב והמרכז
 האקדמי שלם: הקשר שבין עמדות אישיות ופוליטיות ובין גישה כלפי הפעלת כוח
 במקרה של דילמה מוסרית

103. "צה"ל בצבת אתגרי המיתוס הלאומי"
 יו"ר: גדעון טרן, חוקר עצמאי

משתתפים:

ישראל טל סרנגה, אוניברסיטת בר אילן, אוניברסיטת אריאל והמכללה האקדמית עמק
 יזרעאל: העמדות המשתנות בחברה הישראלית כלפי צה"ל
 יובל בנזימן, אוניברסיטת תל אביב והמרכז הבינתחומי הרצליה: ייצוג דמות הלוחם
 הצה"לי בקולנוע הישראלי
 רון שליפפר, אוניברסיטת אריאל: מימד האתוס בחוסן הלאומי
 גדעון טרן, חוקר עצמאי: מה בין חינוך, ביטחון ו"כוכב נולד"?

104. "מערכת קבלת ההחלטות: מי כאן בעל הבית, הצבא או האזרחים?"
 יו"ר: אפרת אלרון, אוניברסיטת סיימון פרייזר

משתתפים:

ציפי ישראל, המכללה האקדמית עמק יזרעאל, אוניברסיטת תל אביב: ממסד, תקשורת
 ומחאה במצבי משבר בתחום הביטחון הלאומי – הצעה למסגרת תיאורטית
 יורם פרי, אוניברסיטת מרילנד: כשלים מבניים ביחסי הרמטכ"ל והדרג המדיני
 איתמר ריקובר, אוניברסיטת בר אילן: התרבות האסטרטגית של המדינאים ועל הצבא
 במלחמת לבנון השנייה
 ישראל טל סרנגה, אוניברסיטת בר אילן, אוניברסיטת אריאל והמכללה האקדמית עמק
 יזרעאל: השפעתם ומקומם בחברה הישראלית של קציני צה"ל בכירים

אשר כהן, אוניברסיטת בר אילן: 93 צוערים דתיים מול שירת נשים: "תסמונת הסמן הקיצוני" בתפיסת עליית משקלם של הדתיים בצה"ל
סטיוארט כהן, המכללה האקדמית אשקלון: מאפייני ספרי זיכרון לנופלים בקרב המגזר הדתי-לאומי

108. "בצל השכול הצבאי – קבוצות ומסלולי עיבוד אבדן בישראל"
 יו"ר: **אודי לבל**, אוניברסיטת אריאל

משתתפים:

אפרי בר נדב, אוניברסיטת חיפה: תהליכי עיבוד אבדן ועיצוב זהות בקרב אלמנות שאינן נשואות
שושנה לוביש-עומר, אוניברסיטת אריאל, **חיה פאסיק**, אוניברסיטת אריאל, אודי לבל, אוניברסיטת אריאל: נישואין מחודשים בקרב אלמנות צה"ל דתיות כאתגור המיתוס הישראלי
לימור מגן, אוניברסיטת בר אילן: אבלם השקט של האחים השכולים
אודי לבל, אוניברסיטת אריאל: אבדן לא מוקר ומאבקי מסגור אבדן – מקרה נרצחי הטרור בישראל

16:00-17:30 : מושב ג'

109. "השינוי כמפתח להבנת תהליכים בצבא ובחברה"
 יו"ר: **עמירם אורן**, גיאוגרף עצמאי

משתתפים:

עמירם אורן, גיאוגרף עצמאי: סדר יום לדיון ולמחקר בהיבט הגיאוגרפי של יחסי צבא וחברה.
אפרת אלרון, אוניברסיטת סיימון פרייזר, **יעל בן חורין**, אוניברסיטת חיפה והטכניון: אפקטיביות בלחימה אסימטרית – מעגלי למידה, אדפטציה וחדשנות ביחידות מבצעיות
איל לוי, אוניברסיטת אריאל: מאבק האתוסים בחברה הישראלית – פרדיגמה להבנת השינויים בחברה ובצבא

110. "תרבות אסטרטגית: צה"ל במדים אמריקאיים?"
 יו"ר: **יודם פרי**, אוניברסיטת מרילנד

משתתפים:

איתן שמיר, אוניברסיטת בר אילן: השפעת החשיבה הצבאית האמריקאית על צה"ל
אלון לבקוביץ, אוניברסיטת בר אילן: האיזון בין עצמאות ובין תלות באמריקאים – המקרה הקוריאני

12:30-14:00 : הפסקה וארוחת צהריים
 הענקת פרסי מאמרים מצטיינים בכנס האגודה
פרופ' אייל בן ארי, יו"ר הוועדה האקדמית

14:15-15:45 : מושב ב'

105. "הקרב על הנרטיב: שואה, נכבה, ומה שבינן"
 יו"ר: **לאה גנור**, מרכז משמעו"ת, מוסד הרצל – אוניברסיטת חיפה

משתתפים:

אסיף חזני, מכון ראות: בירקנאו כמגרש משחקים – ניתוח מסע עדים במדים
ענת וולדמן, צה"ל, רוני טיארג'אן אור, צה"ל: השוואת הנרטיבים בחברה הישראלית ובחברה הפלסטניאית ואופן השפעתם על תפיסת הניצחון
לאה גנור, מרכז משמעו"ת, מוסד הרצל – אוניברסיטת חיפה: תפיסת ההתנגדות והעמידה היהודית בשואה – בחיל החינוך ובצה"ל

106. "שינוי פני המלחמה במאה העשרים ואחת"
 יו"ר: **זאב דרורי**, המכללה האקדמית כנרת

משתתפים:

חנן שי שוורץ, המכללה האקדמית אשקלון, אוניברסיטת בר אילן והאוניברסיטה העברית: הקונספציה הנפקדת
דב תמרי, המכללה האקדמית בית ברל: מה נשאר לנו ממלחמת יום הכיפורים?
גיל-עד אריאלי, המרכז הבינתחומי הרצליה: תגובות לטרור מקוון
שמואל גורדון, חבר מערכת Israel Defense: המהפכה באחריות המוסרית

107. "היבטים דיאלוגיים של יחסי צבא-חברה בישראל – כיוונים חדשים במחקר"
מושב לכבודו של פרופ' סטיוארט כהן לציון פרישתו מאוניברסיטת בר-אילן.
 יו"ר: **אלישבע רוסמן**, אוניברסיטת בר אילן

משתתפים:

אייל בן ארי, מכון כנרת ע"ש דן שומרון: מעברו של צה"ל לכוח מקצועי: מלחמות היברידיות, התארגנויות אד-הוק וצבא אינקרמנטלי
עמירם אורן, גיאוגרף עצמאי, **אליאב טאוב**, המכללה האקדמית אשקלון: מאטימות לחידרות: התפתחות השיח בין המגזר האזרחי ומערכת הביטחון בנושא תכנון ובניית מתקנים ביטחוניים

19:30–21:00 : ארוחת ערב חגיגית

מנחה: ד"ר דאובן גל
בהשתתפות:
אלוף (מיל') אילן בירן
אלוף יוסי ביידץ – מפקד המכללה לביטחון לאומי
אלוף אייל אייזנברג – מפקד פיקוד העורף
פרופ' שמעון גפשטיין

בתוכנית:

העברת שרביט יו"ר מכון כנרת ע"ש דן שומרון מד"ר זאב דרורי לפרופ' אייל בן-ארי.
מילות הוקרה: פרופ' שמעון גפשטיין.

הענקת תעודת הוקרה לפרופ' גבי שפר .
מילות הוקרה: פרופ' אורן ברק.

הרצאת אורח – זוכה פרס נובל לכלכלה, פרופ' דניאל כהנמן –
"על מה שלמדתי מחוויותי האישיות בשירותי בצה"ל בשנות החמישים ויישמתי
במחקריי מאז ועד היום".

את הערב תלווה תוכנית אמנותית מוזיקלית

שמואל צבאג, המכללה האקדמית אשקלון: סיום לוחמה אסימטרית – ישראל: היבטים
צבאיים ואסטרטגיים לסיום מבצע "עמוד ענן"
יצחק בנבנישתי, צה"ל, גיל לוריא, צה"ל: אקלים ארגוני של איפוק ביחידות צבאיות
העוסקות במשימות שיטור

111. "פעילות צבאית בסביבה אזרחית – היבטים יישומיים"
יו"ר: מיטל עירן-יונה, צה"ל

משתתפים:

מרדכי יואב (פולי), צה"ל, יותם אמיתי, צה"ל: "שבחי התבונה": האתגר הרב מימדי של
מפקד הבט"ש באיו"ש
הדס מינקה-ברנד, צה"ל: מעברים מנטאליים בין מצבי הלחימה – אתגרים ודרכי
התמודדות
מיטל עירן-יונה, צה"ל, בתיה דור, צה"ל: רגישות לנפגעים

112. "חזית הגבורה הבאה – בהתמגנות ובהתגוננות העורף האזרחי"
יו"ר: אבי ביצור, אוניברסיטת בר אילן, המכללה האקדמית בית ברל

משתתפים:

דוד אורנאי, אוניברסיטת בן גוריון: ניתוח סיכונים וקביעת המענה המיגוני למבנים
ולתשתיות
דרור שליו, אוניברסיטת חיפה: העיר המתגוננת – התארגנות העורף האזרחי
האורבאני
עינת גפנר-גולדשטיין, צה"ל והמכללה האקדמית בית ברל: מיצוב החזית האזרחית
בשיח הביטחון הלאומי בישראל
דב תמרי, המכללה האקדמית בית ברל: המשמעות האסטרטגית של האיום על העורף
מגיבים: אייל אייזנברג, אלוף פיקוד העורף
מאיר אלרון, המכון למחקרי ביטחון לאומי
אילן בירן, המכללה האקדמית כנרת

הערה:

אלוף פיקוד העורף ישתתף במושב זה ביחד עם קציני המטה שלו. המושב יסתיים
בשעה 18:00

09:00–10:30: מושב ד'

113. "הציונות הדתית וצה"ל: התנהלויות מסורתיות, מגמות חדשות"
יו"ר: יהודה בן מאיר, המכון למחקרי ביטחון לאומי

משתתפים:

אלישבע רוסמן, אוניברסיטת בר אילן: יחסה של המערכת הדתית להתמודדותם של חיילים דתיים לא קרביים
אהרון עזתי, יד טבנקין: עמדתו של הקיבוץ הדתי בסוגיית גיוס נשים לצה"ל ולשירות לאומי 1949–1953
רוני קמפינסקי, המכללה האקדמית אשקלון: מאקטיביזם להתמתנות – הרבנות הצבאית בהנהגת הרב פרץ

114. "צה"ל בזירת החינוך: עבר, הווה ועתיד"
יו"ר: מרסל אסולין, צה"ל

משתתפים:

יצחק גילת, מכללת לוינסקי, חנה עזר, מכללת לוינסקי, רחל שגיא, מכללת לוינסקי,
נועה אזולאי, צה"ל: השלמת השכלה בצה"ל – מניעים, סוכני השפעה, השלכות לעתיד
אורן נחמיה, צה"ל, נועה אזולאי, צה"ל: השתלבות חיילי מקא"ם בצה"ל ובחברה הישראלית
כרמית נפתלי, צה"ל, נועה אזולאי, צה"ל: השתלבות יוצאי אתיופיה בצה"ל – תמונת מצב ומבט אל אתגרי העתיד

115. "חברה-צבא-קהילה: בין דמיון לשונות"
יו"ר: רינת משה, צה"ל

משתתפים:

גיא ברוקר, צה"ל, רינת משה, צה"ל: מגששים למוביליות – בדווים בצבא
שרון פישר, צה"ל, אילת ברקוביץ, צה"ל: מיון בשונות – הצורך לתת יחס שונה
לקבוצות מיעוט המתגייסות לצבא
יפעת סלע, "אלומה": משרתות באמונה – משמעות עמוקה לשירות משמעותי !

116. "רב שיח: תקציב הביטחון של מדינת ישראל – משחקי סכום אפס?"
יו"ר: חיים אבירם, המכללה האקדמית כנרת

משתתפים:

מתדיינים: אילן בירן, המכללה האקדמית כנרת
אשר טישלר, אוניברסיטת תל אביב
עזרא סדן, האוניברסיטה העברית

12:15–10:45: מושב ה' – ספרים רבתי, ספרים! – פנלים ממוקדי ספרים חדשים

117. "מציאות חברתית חדשה בצה"ל"
יו"ר: עוזי בן שלום, צה"ל, אוניברסיטת אריאל

משתתפים:

קובי מיכאל, אוניברסיטת אריאל: על ספרו של אורי בן אליעזר: "מלחמותיה החדשות של ישראל"
עוזי בן שלום, צה"ל, אוניברסיטת אריאל: על ספרו של עמוס הראל: "תדע כל אם עברייה"
עוזי בן שלום, צה"ל, אוניברסיטת אריאל: על ספרו של ראובן גל ותמיר ליבל: "בין הכיפה לכומתה"

118. "תמורות באתגרי הביטחון של מדינת ישראל"
יו"ר: עמיר בר-אור, האוניברסיטה העברית והמכללה האקדמית כנרת

משתתפים:

איל לוי, אוניברסיטת אריאל: על ספרו של אודי לבל: "Politics of Memory: The Israeli Underground's Struggle for Inclusion in the National Pantheon and Military Commemoralization"
איל לוי, אוניברסיטת אריאל: על ספרו של יגיל לוי: "Israel's Death Hierarchy"
זאב דדורי, המכללה האקדמית כנרת, יואב גלבר, אוניברסיטת חיפה, על ספרו של גדעון אביטל: "1973 – הקרב על הזיכרון".
עמיר בר-אור, האוניברסיטה העברית והמכללה האקדמית כנרת: על ספרו של זאב דדורי: "אש בקווים"

119. "צה"ל בצבת המרקם החברתי והתרבותי"
יו"ר: סטיוארט כהן, המכללה האקדמית אשקלון

משתתפים:

מאיר אלרון, המכון למחקרי ביטחון לאומי, סטיוארט כהן, המכללה האקדמית אשקלון:
על ספרם של גבי שפר ואורן ברק: "רשתות חברתיות ביטחוניות בישראל"
אלישבע רוסמן, אוניברסיטת בר אילן: על ספרו של סטיוארט כהן:
"Divine Service? Judaism and Israel's Armed Forces"
אפרת אלרון, אוניברסיטת סיימון פרייזר: על ספרו של דב תמרי "האומה החמושה –
עלייתה ושקיעתה של תופעת המילואים"

12:30-14:00: הפסקה וארוחת צהרים

אסיפת אגודת חוקרי צבא-חברה בישראל, בהנחיית איל ליון, מזכיר האגודה

14:15-15:45: מושב

120. "רב שיח: שדה הקרב העתידי - לאן נעלם האדם?"
מנחה: איתן שמיר, אוניברסיטת בר אילן

מתדיינים:

עוזי בן שלום, צה"ל, אוניברסיטת אריאל
הדס מינקה-ברנד, צה"ל
אייל בן ארי, מכון כנרת ע"ש דן שומרון

121. "המלחמה שאחרי המלחמה - המאבק על האמת ההיסטורית"
יו"ר: זאב דרורי, המכללה האקדמית כנרת

מתדיינים:

יואב גלבר, אוניברסיטת חיפה
גדעון אביטל, מכללת סמינר הקיבוצים
זאב דרורי, המכללה האקדמית כנרת
אלון קדיש, צה"ל, אוניברסיטת העברית

122. "אני, מה יוצא לי מזה??" – בסיסי ההנעה והשפעותיהם על מבנה הצבא"
יו"ר: מאיר אלרון, המכון למחקרי ביטחון לאומי

משתתפים:

לירד ספיר, צה"ל: התבוננות בסוגיית הפיצוי והתגמול למשרתי המילואים
ראובן גל, מכון כנרת ע"ש דן שומרון: מה קרה למוטיבציה לשירות בצה"ל לאורך
השנים?

עמיר בר-אור, אוניברסיטת העברית והמכללה האקדמית כנרת: ניתוח השפעת
השינויים שחלו ביחס החברה לצבא על המשך הנכונות לשאת בנטל ועל מודל צבא
העם

123. "מעבר צה"ל לנגב: בין מהלך לאומי לתהליך ארגוני"
יו"ר: מוטי ספראי, צה"ל

משתתפים:

אסנת דרור, צה"ל: מעבר צה"ל לנגב: דילמות יסוד בניהול משאבי אנוש בראייה כלל
צה"לית

מוטי ספראי, צה"ל: מעבר יחידות צה"ל לדרום: מתפיסות ארגוניות למדיניות משאבי
אנוש ברמת המטכ"ל

מירב דרוק, צה"ל: הקמת קריית ההדרכה - בין מהלך לאומי לתהליך ארגוני: האתגרים
והמענים

מגיב: עמירם אורן, גיאוגרף עצמאי

16:00-17:00: מליאת סיכום

הרצאת אורח מסכמת: פרופ' מנואל טרכטנברג, יו"ר הוועדה לתכנון ותקצוב (ות"ת)
של המועצה להשכלה גבוהה בישראל
"השירות בצה"ל וההשכלה הגבוהה בישראל - הילכו שניים יחדיו?"
מציג: ד"ר קובי מיכאלי, אוניברסיטת אריאל

מילות סיכום: ד"ר ראובן גל, יו"ר האגודה

נ ע י ל ה